

INTÉZMÉNYI AKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS JELENTÉSE

(Második akkreditációs értékelés)

2007/10/XI/1. sz. MAB határozat

KECSKEMÉTI FŐISKOLA
KERTÉSZETI FŐISKOLAI KAR

2007. december 7.

KERTÉSZETI FŐISKOLAI KAR: A (akkreditált)
--

I. AZ AKKREDITÁCIÓS MINŐSÍTÉS INDOKLÁSA

A Kertészeti Főiskolai Kar hagyományosan a felsőfokú kertészképzés egyik meghatározó oktatási intézménye az országban. Beágyazottsága a térségben egészen egyedülálló, hiszen mezőgazdasági kutatóintézetekkel, szakigazgatási intézményekkel, természet- és forgalmazó cégekkel áll szoros munkakapcsolatban az oktatás és képzés, a kutatás és a szaktanácsadás területén. Főiskolai kari szinten kiemelkedő (41 %) az oktatók minősítettsége megfelelő a főfoglalkozású tantárgyfelelősök aránya, és a rendelkezésre álló oktatási infrastruktúra mennyisége és minősége. A hagyományos alapképzési szakot (kertészmérnöki) főiskolai nappali, levelező és székhelyen kívüli általános kertész szakirányon Révkomáromban (Szlovákia) és Bácsalmáson folytatják. A jogutód kertészmérnöki BSc alapképzésre való áttérés zökkenőmentesen történt.

Szakirányú továbbképzési szakokkal rendelkeznek, melyeket igény szerint indítanak.

2006-tól 2 új alapképzési szakot indítottak: a Környezetgazdálkodási agrármérnöki és a Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki BSc szakot. A Kar erőit jelenleg elsősorban e két szak infrastruktúrális, szervezeti és oktatói bázisának megerősítésére fordítja, amit ezidáig sikeresen oldottak meg.

A Látogató Bizottság pozitív véleménye mellett, ezzel egyidejűleg, a MAB 2007/7/XIV/1 számú határozatában nem támogatja a környezetgazdálkodási agrármérnök alapszak indítását. A fenti határozat nem befolyásolja a Kertészeti Főiskolai Kar akkreditációjának pozitív megítélését.

II. – III. MINŐSÉGÉRTÉKELÉS, A MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZER ÉRTÉKELÉSE

Hallgatói értékelés, hallgatók elhelyezkedése

A hallgatók komoly érdeklődést mutattak a kertészeti szakma iránt. Viszonylag tisztában voltak annak lehetőségeivel, a várható nehézségekkel. A megkérdezett hallgatóknak több mint fele a végzési utáni elhelyezkedésével kapcsolatosan konkrét elképzelésekkel rendelkezett. Ugyanakkor a levelező hallgatók között többen voltak, akik nem a jelenlegi munkahelyük, tevékenységük miatt választották a főiskolát, pusztán diplomaszerzés motiválta őket. A hallgatók döntő többsége a régióban helyezkedik el (60-70 %), ugyanakkor jelentős azok száma, akik távoli megyékből érkeznek tanulni.

A hallgatók – különösen a felsőbb évesek - a szűkebb szakmájukat illetően jól informáltak, a meghallgatás során napi tájékozottságról tettek tanúbizonyságot. Ez részben szakmai érdeklődésükkel, részben a leadott tananyag aktualitásával magyarázható.

A hallgatók jelentős része közvetlen a mezőgazdaságban helyezkedik el (üzemvezetők, kultúravezetők, üzemtulajdonosok, magángazdák), illetve közvetve tart kapcsolatot a kertészettel (beruházási szakemberek, felügyeleti szervek, mezőgazdasági oktatás, szakképzés, szaktanácsadás, szakirányítás, szaksajtó)

Tudományágankénti potenciálok milyensége

A kutatás és a tudományos munka négy kari szakmai műhelyben folyik:

- Kertészettudományok kutatási műhely
- Agrár-műszaki tudományok kutatási műhely
- Agrárökonómiai kutatások műhelye
- Környezettudományok kutatási műhelye

Tudományos minősítettség

A Kertészeti Főiskolai Karon a tudományos minősítettség a főiskolai átlaghoz viszonyítva jó. 2006-ban a 39 főből 1 fő az MTA doktora, 6 fő habilitált doktor és 6 fő rendelkezik tudományos minősítéssel.

Jelentős azon fiatal oktatók száma, akik jelenleg vesznek részt tudományos továbbképzésben (7 fő). Egyetemi tanári, főiskolai tanári valamint tudományos főmunkatársi munkakört csak minősített oktatók töltenek be.

Az átlagéletkor szerinti megoszlás (49 év), a vezetőoktatók esetében 52 év.

A minősített oktatók százalékos aránya a Kertészeti Karon a legjobb (41 %), a GAMF és a TFK-nál a 20 %-ot sem éri el, a főiskolai átlag 23,56 %.

Oktatók, tudományos munkatársak oktatásban betöltött szerepe

A Kar felépítése (intézetek, intézeti csoportok) az oktatás és a kutatás szemszögéből jónak ítéltető meg, a lágyszárú növényekkel és az ültetvényekkel külön intézetek foglalkoznak – mint ahogy ez a termesztési gyakorlatban is megoszlik. Az azokon belüli munkamegosztást is jónak tartom (zöldségtermesztés, dísnövénytermesztés, gyógynövénytermesztés, kertfenntartás illetve gyümölcsstermesztés és szőlőtermesztés).

Az ilyen megosztás megfelel a szakma területén elfogadott megosztásnak, de tudományos és oktatási vonatkozásai és beleillenek a főiskola és az egyetemi illetve a BSc rendszerekbe. Pályázatok, tudományos feladatok kiírása, kiosztása is ilyen elosztási alapon történik, továbbá alkalmas a külföldi kapcsolatok kiépítésére, tekintettel a külföldi partnerintézmények is hasonló vagy azonos megosztási rendszerre épülnek fel.

A megosztás lehetővé teszi az át-oktatást (külföldi és belföldi), a közös kutatási munkák vállalását.

A Környezettudományi Intézet vállalta fel az alapozó tantárgyak oktatását (talajtan, agrokémia, agrometeorológia, stb.), továbbá a későbbiekben ökológiai, környezetvédelmi szemlélettel egészíti ki a termesztési tantárgyakat. Az Intézet oktatóinak felkészültsége, műszaki, laboratóriumi felszereltsége, műszerezettség az országos átlagon felüli. A hallgatók számára egyre vonzóbb szakterületté vált. A másik két termesztési intézettel a Környezettudományi Intézet kiváló együttműködésről győződhetünk meg.

Oktatás, kutatás területén a Karok közötti együttműködésre kevés példát találtunk.

A Műszaki, Ökonómiai és Vidékfejlesztési Intézet két különálló, témáját tekintve lényegesen eltérő (Agrárökonómiai és Vidékfejlesztési Csoport illetve Műszaki csoport) szakterület oktató és kutató munkáját végzi.

Az oktatók a szakterületük elismert képviselő, a tudományos életben a szakmai képviselőkben, a szaktanácsadásban aktívan részt vesznek.

A Kar oktató-kutató gárdája részt vesz a tankönyvek és jegyzetek írásában. A BSc képzéshez szükséges két tankönyv (Zöldségtermesztés termesztő-berendezésekben és Szántóföldi zöldségtermesztés) a Kar munkatársainak közreműködésével készült el.

A Műszaki, Ökonómiai és Vidékfejlesztési Intézet Műszaki csoportjánál valamennyi termesztési ágat felölelő műszaki és gépesítési jegyzet rendelkezésre áll a hallgatóknak. Külön meg kell jegyezni, hogy feladatgyűjteménnyel, gyakorló füzettel is rendelkeznek. Meg kell említeni, hogy a zöldségtermesztéshez hasonlóan a gyümölcs és a szőlőtermesztési szakkönyvek írásánál, szerkesztésénél is aktívan ki veszik a részüket a munkatársak. Saját jegyzetük van a balesetvédelmi előírások, munkaszervezési követelményekre vonatkozóan.

Új oktatók alkalmazásának lehetősége, tudományos fokozatszerzési lehetőségek

Új oktatók alkalmazására szerény lehetőségek vannak. Ez részben a meghatározott létszámkerettel, részben az anyagi megbecsültség hiányával magyarázható.

A tudományos fokozatok megszerzését a Kar vezetése segíti. Ennek formái a következők:

- egyéni kutatási keretösszeg,
- elkülönített, központi kutatási keret,
- hazai és külföldi konferenciákon való részvétel, illetve tudományos cikkek publikálása,
- kari szervezésű rendezvényeken térítésmentesen előadásokat tarthatnak, posztereket mutathatnak be,
- idősebb kollégák által szervezett szakmai találkozókra való részvétel

Hazai és nemzetközi elismertség

A kertészeti technológiák fejlesztése és a kertészeti tudományok tekintetében a Kar meghatározó szerepet játszott az elmúlt három évtizedben úgy a hazai, mint a környező országok, mindenek előtt Románia, Szlovákia, Szerbia és Ukrajna határ menti területeinek kertészeti fejlődésében.

Elsősorban a termesztési technológiák fejlesztésében vett tevékenyen részt.

A Főiskola adottságai a kutatás vonatkozásában igen kedvezőek, mivel közvetlen környezetében több országos jelentőségű kutatóintézet (Zöldségtermesztési Kutató Intézet Rt, Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet, megyei növényvédő állomás és szaktanácsadó laboratórium, OMMI fajtaminősítő telepe, MTA alföldi intézetének állomása, külföldi és hazai vetőmag-nemesítő és forgalmazó cégek irodái és kutató állomásai, stb.) helyezkedik el, amelyek meghatározó szerepet játszanak a hazai kertészeti termesztésben. Ezekkel a főiskola szoros együttműködést épített ki, ennek kapcsán közös témájú kutatások folynak, rendszeres tapasztalatcserére kerül sor. Az együttműködés lehetőséget kínál több hazai és nemzetközi tudományos szimpózium és kongresszus megrendezésére, továbbá kertészeti jellegű kiállítások és bemutatók szervezésére. Ebbe a munkába ügyesen bekapcsolják a hallgatókat, amiből a szakképzés területén is jelentős előnyök képződnek.

Publikációk

Éves szinten a Kar munkatársaira két tudományos publikáció esik. 2001 és 2006 között vizsgált időszakban 647 publikáció készült, ebből idegen nyelvű 105 darab. Ez intézeti szinten megfelelőnek tekinthető. Eloszlása az egyes csoportok és az oktató-kutatók között jelentős egyenetlenséget mutat.

A publikációk közel $\frac{3}{4}$ -e az agrár- és a természettudományok területén készülnek, az idegen nyelven publikáltak $\frac{1}{3}$ -a a multidiszciplináris természettudományok területén, $\frac{1}{3}$ -a pedig a multidiszciplináris agrártudományok területén készül. Közel fele konferencia kiadvány. 2001-től 2005-ig egy folyamatos emelkedés volt megfigyelhető, 2006-ban a publikációk száma jelentősen visszaesett.

Általánosságban megállapítható, hogy az oktatók által művelt tudományágak megfelelnek a szakok tantárgyainak, a szakfelelősök publikációi nemzetközi szintűek, a vezető oktatók rendszeresen publikálnak, a nem vezető oktatói beosztásúak közül a PhD képzésben részesülők végeznek aktívabb publikációs tevékenységet.

Közéleti tevékenység

Az oktatók közül többen is aktívan részt vesznek a szakmai és a tudományos szervezetek (érdekképviseltek, terméktanácsok, termesztoói csoportosulások, tudományos képviseltek, stb.) működésében. Az országos intézményekben a tagságok száma 140, közel egy oktatóra 4 tagság esik, ebből vezető beosztásban közel negyven fő van, átlagosan egy megbízatás esik tanáronként. Nemzetközi szervezetekben 45 tagsággal képviseltetik magukat.

Pályázatok, gazdasági megbízások

2001-2006 között 9 kertészeti, 4 környezetgazdálkodási és 4 gazdasági és vidékfejlesztési témájú pályázatot valamint 4 vidékfejlesztési témájú megbízást nyert a Kar. Éves szinten 10-20 millió Ft/év.

Infrastrukturális ellátottság

Oktatás számára

A kertészeti képzéshez szükséges feltételekkel a Kar rendelkezik, a lehetőségek az országos átlagnál jobbak. A Kar 30 éve alakult tanüzemmel, a tantermi foglalkozásokról könnyen megközelíthető bemutatókerttel (3 perc), a növényismeret gyakorlására szolgáló, könnyen megközelíthető botanikus kerttel, alapozó tantárgyakhoz szükséges laboratóriumokkal, jól felszerelt informatikai teremmel és szakkönyvtárral rendelkezik.

Oktatási termek

Az előadók befogadóképessége, műszaki felszereltsége a felsőfokú képzéshez szükséges feltételeket biztosítják. Lehetőséget nyújtanak a legkorszerűbb szemléltetési technika alkalmazására, mint ahogy azt a látogatásunk alkalmával az oktatók ki is használják.

Jó lehetőség van a kiscsoportos (szakszemináriumi, szakköri foglalkozásokra is, amelyet a 40-50 fős tantermek nyújtanak. Ezekben is lehetőség kínálkozik a legkorszerűbb audi-vizuális gyakorlatok és foglalkozások megtartására.

A tantermek műszaki állapota kifogástalan, rendelkeznek az ilyen termeknél előírt balesetvédelmi és tűzrendészeti feltételekkel, higiéniai előírásokkal.

Laborok

Gyakorló (hallgatói) laboratóriummal elsősorban a Környezettudományi Intézet rendelkezik. Ezek műszaki felszereltsége kiváló, lehetőséget nyújt az alapozó tantárgyak tökéletes elsajátításához, később szakdolgozatok és tudományos diákköri munkák készítéséhez.

Műhelyek

A tanműhely (Műszaki, Ökonómiai és Vidékfejlesztési Intézet) szűkös, egy azon időben csak kisebb csoport 10-12 fő foglalkozását teszi lehetővé. Az oktatók és gyakorlatvezetők - kihasználva a lehetőségeket – természetstechnológiához kapcsolódó számítások és programok futtatását szervezték meg. (Például: öntözési igény kiszámítása és öntözés tervezése, üvegházak fűtési igényének számítása, klímaszabályozás tervezése üvegházakban és fóliák alatt, stb.)

Jó lehetőséget kínál a zöldség-gyümölcs feldolgozás tanulmányozására, saját munkák elvégzésére a konzerv-technológiai üzem, ahol a hallgatók egyedi feladatokat is kapnak.

Tangazdaságok, gyakorló iskolai helyek

Az 1974-ben alapított tangazdaság 270 ha felületű, elsősorban kertészeti növényekkel (spárga, csonthéjasok, száraz virág termesztés, szőlő, burgonya, csemegekukorica) hasznosított. Gépesítettsége jó, 3 db. Valmet traktorral és egy oktatási célból üzemeltetett traktorból áll. Elsősorban talajművelő eszközökkel felszerelt, amelyek a korszerű kertészeti követelményeknek megfelelnek.

A tangazdaságban kísérletek folynak csemegekukoricával (tápanyag-ellátási kísérletek), burgonyával (fajta-összehasonlító kísérletek), gyümölcs (fajta-összehasonlító kísérletek), alany-megfigyelések, stb. vagyis a tangazdaságokkal szemben elvárt hármas követelményeknek, nevezetesen az oktatásnak, a kutatásnak és a szaktanácsadásnak megfelel, ezen kívül önálló gazdálkodási tevékenységet is folytat.

Kiemelendő, hogy a környezetvédelmi oktatáshoz kapcsolódóan cellulóz-nyáras erdőt telepítettek, ahol mód nyílik a hallgatóknak a keletkező szerves trágyák hasznosítási lehetőségének tanulmányozására.

A szőlőfeldolgozást és a borkészítést a hallgatók maguk gyakorolhatják a gazdaság szőlőfeldolgozójában és borászati üzemében, ahol lehetőséget biztosítottak a hallgatóknak a maguk által feldolgozott szőlő erjesztésének, borkezelésének. A borok minősítéséhez kultúrált körülményeket biztosít a pince kóstolója. A megtermelt bor értékesítésével a gazdaság anyagi lehetőségeit javítja.

A tangazdaság jól megközelíthető, ezt az oktatásnál a terep és műveltető gyakorlatok szervezésénél messzemenően ki is használják. A higiéniai feltételek (mosdók, öltözők, mosdók) a követelményeknek megfelelnek.

2001-ben a „Bemutatóüzem” címet elnyerte, és a szakoktatásban végzett kiváló munkájáért Nagyváthy János díjjal tüntették ki.

Szakkönyvtár

A hallgatók felkészülését, az oktató- és kutatómunkát segíti a Kar könyvtára. A könyvtár a szakkönyvek mellett a kertészettel foglalkozó hazai szakirodalmi kiadványokat és fontosabb külföldi újságokat kínálja olvasásra.

Katalógus rendszere számítógéppel működik, lehetőséget ad a szakirodalom gyors elérhetőségére.

Látogatásunk alkalmával a legújabb szakkönyvek és szaklapok megtalálhatók voltak.

A szakma mellett lehetőséget nyújt a napi sajtó olvasására, és a kulturális kiadványok megtekintésére is.

A könyvtár internetes hozzáférhetőséget biztosít a hallgatók számára.

Kutatás számára

A főiskola jelentős szerepet játszott az elmúlt három évtized kertészeti kutatásában. Részben önállóan, részben társintézményekkel együtt a kertészeti technológiák fejlesztésében volt meghatározó szerepe.

Olyan jelentős, országos témák művelése fűződik az intézet nevéhez, mint a kertészeti tudományok területén:

- váz nélküli fóliás zöldségtermesztés kidolgozása,
- az energiatakarékos környezetkímélő termesztéstechnológiák komplex kidolgozása a zöldség- és a dísznövénytermesztésben,
- a csonthéjasok, mindenek előtt a kajszi barack-termesztés technológiájának fejlesztése
- a hazai körülményekhez igazodó talaj nélküli zöldségtermesztés technikájának kifejlesztése

agrár-műszaki tudományok területén:

- alternatív energiaforrások értékelése

agrár-ökonómia területén:

- kertészeti vállalkozások komplex ökonómiai értékelése az EU mutatók alkalmazásával
- kertészeti termékek marketingje, kiemelten a Dél-Alföld régió hungarikumainak marketing vizsgálata, kertészeti termékek minőség menedzsmentje
- terület és vidékfejlesztés kérdései, kiemelten a homokhátság és a tanyarendszer aktuális problémái

környezettudományok területén:

- környezetvédelem és a környezetgazdálkodás kérdései, különös tekintettel a tápanyag-gazdálkodásra és a növényvédelemre
- komposztok nehézfémek adszorpciója
- nitrát- és káliumkimosódás vizsgálata homokon
- fóliásátrak utóhasznosításának vizsgálata
- komplex parazitológiai vizsgálatok Bács-Kiskun megyében

Laborok

A laboratóriumok műszerezettsége jó, az alkalmazott kutatáshoz szükséges feltételeknek megfelel. 2001-2002-ben történt fejlesztéseknek (emeletráépítésnek) köszönhetően megalakult a Környezettudományi Intézet működésének feltételei. Az ekkor kialakított kutató és oktató laboratóriumok, műszerszobák és előkészítő helyiségek, vegyszertároló helyiségek megteremtették egy későbbi akkreditált kutatóhely létrehozásának feltételeit. Később pályázatok útján beszerzett nagy értékű műszerekkel és eszközökkel lehetővé vált a tudományos életbe történő bekapcsolódás.

Műhelyek

A kertészeti termesztéshez kapcsolódó élelmiszer feldolgozás kutatását, technológiai fejlesztését szolgálja a konzervüzem, ahol elsősorban zöldség és gyümölcs eltartás különféle módozataival foglalkoznak. Ezzel kapcsolatos több hagyományosnak számító, de technológiájában korszerű eltartási mód kidolgozása és továbbfejlesztése. Jelentős fejlesztés történt a gyümölcslevek természetes, vegyszermentes gyártása területén, amely munkába bekapcsolták a környéken működő élelmiszer-feldolgozó üzemeket.

Egyéb

A Tangazdaság területén kiterjedt kutatómunka folyik a kertészeti termesztés és a környezetgazdálkodás körében.

A Főiskola kihasználva az MTA RKK Alföldi Tudományos intézete által nyújtott kutatási és oktatási lehetőségeket, kihelyezett tanszéket létesített az intézetnél. Nemcsak az oktatás és kutatás személyi feltételei javultak ezáltal, de lehetőség nyílt az akadémiai intézet kiváló szakkönyvtárának hasznosítására is.

Szolgáltatások

Hallgatói munkát segítő szolgáltatások

Könyvtár, sportlétesítmények, informatikai helyiségek, kapcsolat a környező kutató intézetekkel és termeszítő üzemekkel.

Tehetséggondozás (TDK) szakmai és infrastrukturális háttere

Az anyagból nem derül ki, hogy az évi 10-17 dolgozat milyen versenyen és hol nyert helyezéseket.

IV. TUDOMÁNYÁGANKÉNTI ÖSSZEGZŐ ÉRTÉKELÉS

NÖVÉNYTERMESZTÉSI ÉS KERTÉSZETI TUDOMÁNYOK

Alapképzések (a hagyományos alapképzési szakok)

KERTÉSZMÉRNÖKI főiskolai; nappali, levelező, székhelyen kívüli *általános kertész* szakirányon (képzési hely: Révkomárom {Szlovákia}, Bácsalmás);
távoktatás *általános kertész* szakirányon

„Jogutód” szakja: kertészmérnöki BSc (Képzési ága: élelmiszer- és kertészmérnöki)

Szakirányú továbbképzések:

SZŐLÉSZ-BORÁSZ SZAKMÉRNÖKI SZAK (2003-től meghirdetve, 2005-ban indult utoljára)

INTEGRÁLT GYÜMÖLCSTERMESZTŐ SZAKMÉRNÖKI SZAK (2003-től meghirdetve, 2006-ban nem indult)

KERTÉPÍTŐ- ÉS ZÖLDFELÜLETFENNTARTÓ SZAKMÉRNÖKI SZAK(2003-től meghirdetve, 2006-ban is indult)

ZÖLDSÉGHAJTÓ SZAKMÉRNÖKI SZAK (2003-től meghirdetve, 2006-ban nem indult)

MEZŐGAZDASÁGI KÖRNYEZETGAZDÁLKODÓ SZAKMÉRNÖKI SZAK (2003-től meghirdetve, 2006-ban nem indult)

A Növénytermesztési és kertészeti tudományok tudományágban folyó képzések általános értékelése:

A Kertészeti Kar az elmúlt három évtizedben úgy a hazai, mint a környező országok határmenti területeinek felsőfokú kertészeti oktatása területén meghatározó szerepet játszott. Az oktatás az alapképzésben jól kikristályosodott került tanterv alapján folyik. Az oktatásban résztvevők tudományos minősítettsége (41 %), a főiskolai átlaghoz viszonyítva jónak tekinthető. A törzstárgyak felelőseinek 70 %-a teljes munkaidőben foglalkoztatott. A KF Kertészeti Karon az oktatás, az alapképzés, a felsőfokú szakképzés és a szakirányú továbbképzéseken sokra hivatott helye. Kecskemét városában számos intézmény biztosít szilárd háttérrel a kertészeti képzéshez: kutatóintézet, szaktanácsadó laborok, gombauzem, komposztüzem, palántanevelő vállalat, dísznövény és zöldségghajtató üzemek, fajtaminősítő intézet, stb.

A főiskola jelentős szerepet játszott az elmúlt három évtized kertészeti kutatásában. Részben önállóan, részben társintézményekkel együtt a kertészeti technológiák fejlesztésében volt meghatározó szerepe. Olyan jelentős, országos témák művelése fűződik az intézet nevéhez, mint a kertészeti tudományok területén:

- váznélküli fóliás zöldségtermesztés kidolgozása,
- az energiatakarékos környezetkímélő termesztéstechnológiák komplex kidolgozása a zöldség- és a dísznövénytermesztésben,
- a csonthéjasok, mindenek előtt a kajszibarack-termesztés technológiájának fejlesztése
- a hazai körülményekhez igazodó talajnélküli zöldségtermesztés technikájának kidolgozása

A Révkomáromban folyó kihelyezett kertészmérnök oktatás hasonlóan színvonalas. Kiváló gyakorlati és oktatási lehetőséget biztosít Komáromban a Gadóci Mezőgazdasági Szakiskola. Maga a tantermi oktatás elsősorban a Schola Comaromiensis tantermeiben folyik több helyi oktató bevonásával. A Mezőgazdasági Szakiskolában bemutatási és gyakorlási lehetőség nyílik a botanikai ismeretek elmélyítéséhez, valamint a gépeszközök megismeréséhez.

A másik gyakorlati oktatási helyen a karvai Mezőgazdasági Szakközépiskolában a legfontosabb erő és munkagépek üzemeltetésével kapcsolatos ismeretek elsajátítása mellett a virágkötéssel és az üvegházi termeléssel ismerkedhetnek meg a hallgatók. A révkomáromi kihelyezett tagozat tantárgyfelelőseinek 60 %-a rendelkezik tudományos minősítéssel és 74 %-a teljes munkaidőben foglalkoztatott.

A Bácsalmáson folyó kihelyezett kertészmérnök képzés esetében szintén a tantárgyfelelősök 60 %-a rendelkezik tudományos fokozattal, teljes munkaidőben foglalkoztatott a tantárgyfelelősök 85 %-a. Az oktatás számára a Hunyadi János Gimnázium ad helyet – természetesen emellett a legtöbb gyakorlati foglalkozás Kecskeméten történik. Elvileg a Bácsalmási Agráripari Zrt, valamint a volt Kunbaja-Bácsszöllősi ÁG területén van lehetőség az üzemi gyakorlat bemutatására a növénytermesztés, az állattartás és a szőlő,- valamint gyümölcsstermesztés területén. Botanikai bemutató terület lehet még a bácsalmási Kossuth park is és magángazdálkodóknál van lehetőség magismeret megszerzésére.

A gyakorlati oktatás hatékony megvalósulását a bácsalmási kihelyezett oktatás esetében célszerű lenne félidőben – azaz 4 év múlva ismételt megvizsgálni – hiszen ott még csak 3 éve folyik az oktatás.

A szakirányú továbbképzési szakok mindegyikének oktatása indokolt a Karon. A szakirányú továbbképzési szakok oktatásának személyi és infrastrukturális háttere egyaránt adott és már csak a jelentkezők számától függhet egy-egy szak indítása.

A Növénytermesztési és kertészeti tudományok tudományágban a kar milyen szintű képzésre képes:

Bár felsőfokú szakképzés nem folyik a Karon, de a Kar az alapképzésen túl az **FSz** oktatására is alkalmas és felkészült lehet.

V. A KAR ÚJ TÍPUSÚ ALAPSZAKJAIN FOLYÓ KÉPZÉSEK ÉRTÉKELÉSE KÉPZÉSI ÁGANKÉNT

KÉPZÉSI TERÜLET: AGRÁR

ÉLELMISZER- ÉS KERTÉSZMÉRNÖKI KÉPZÉSI ÁG

KERTÉSZMÉRNÖKI BSc; nappali, székhelyen kívüli (képzési hely: Révkomárom {Szlovákia}, Bácsalmás - *általános kertész* szakirányon)
(2005-ben indult)

Szakirányok megnevezése: dísznövény-termesztési; gyümölcsstermesztési; kertészeti termékmenedzser; kertészeti vállalkozásfejlesztési; ökológiai gazdálkodási; szőlőtermesztési; zöldségtermesztési, *általános kertész*
„Jogelőd” szakja: kertészmérnöki

A képzési ágban folyó képzés általános értékelése:

Kertészmérnöki BSc alapszak

A szak oktatásának személyi feltételei

A Kar az elmúlt három évtizedben úgy a hazai, mint a környező országok (Románia, Szlovákia, Szerbia, Ukrajna) határ menti területeinek felsőszintű kertészeti oktatása terén meghatározó szerepet játszott. Ehhez a munkához céltudatos humánpolitikával elismert oktató és kutató szakembereket gyűjtött össze és nevelt ki maga számára.

A Kertészeti Karon a tudományos minősítettség (41 %), a főiskolai átlaghoz viszonyítva (23,56 %) jó. 2006-ban a 39 főből 1 fő az MTA doktora, 6 fő habilitált doktor és 6 fő rendelkezik tudományos minősítéssel. Jelentős azon fiatal oktatók száma, akik jelenleg

vesznek részt tudományos továbbképzésben (7 fő). Egyetemi tanári, főiskolai tanári valamint tudományos főmunkatársi munkakört csak minősített oktatók töltenek be. Az átlagéletkor szerinti megoszlás (49 év), a vezetőoktatók esetében 52 év.

A Kar felépítése (intézetek, intézeti csoportok) úgy az oktatás, mint a kutatás oldaláról jónak ítéltető meg. A lágyszárú növényekkel és az ültetvényekkel külön intézetek foglalkoznak. Az azokon belüli munkamegosztás is megfelelő (zöldségtermesztés, dísznövénytermesztés, gyógynövénytermesztés, kertfenntartás illetve gyümölcstermesztés és szőlőtermesztés). Az ilyen megosztás megfelel a szakma területén elfogadott csoportosításnak, alkalmas a külföldi kapcsolatok kiépítésére, tekintettel a külföldi partnerintézmények is hasonló vagy azonos megosztási rendszerre épülnek fel. A pályázatok, tudományos feladatok kiírása, kiosztása is ilyen elosztási alapon történik.

A Környezettudományi Intézet vállalta fel az alapozó tantárgyak oktatását (talajtan, agrokémia, agrometeorológia, stb.), a felsőbb évfolyamokon ökológiai, környezetvédelmi szemlélettel egészíti ki a természetési tantárgyakat. Az Intézet oktatóinak felkészültsége, műszaki, laboratóriumi felszereltsége, műszerezettség az országos átlagon felüli. A hallgatók számára egyre vonzóbb szakterületté vált. A Környezettudományi Intézet szorosan együttműködik az oktatás mellett a kutatásban és az eredmények publikálásában a természetési diszciplínákat képviselő intézetekkel a másik két természetési intézettel.

Ugyanakkor az oktatás és a kutatás területén a karok közötti együttműködésre viszonylag kevés példát találtunk.

A Műszaki, Ökonómiai és Vidékfejlesztési Intézet két különálló, témáját tekintve lényegesen eltérő (Agrárökonómiai és Vidékfejlesztési Csoport illetve Műszaki csoport) szakterületek oktató és kutató munkáját végzi.

A vezető oktatók a szakterületük elismert képviselő, a tudományos életben a szakmai képviselőkben, a szaktanácsadásban aktívan részt vesznek.

Új oktatók alkalmazására szerény lehetőségek vannak, ami részben a szigorúan meghatározott létszámkerettel, részben az anyagi megbecsültség hiányával magyarázható. A tudományos fokozatok megszerzését a Kar vezetése segíti. Ennek formái és forrásai a következők:

- egyéni kutatási keretösszeg,
- elkülönített, központi kutatási keret,
- hazai és külföldi konferenciákon való részvétel, illetve tudományos cikkek publikálása,
- kari szervezésű rendezvényeken térítésmentesen előadásokat tarthatnak, posztereket mutathatnak be a kutatók,
- idősebb kollégák által szervezett szakmai találkozókra való részvétel

A szakhoz kapcsolódó kutatási tevékenység

A Kar adottságai igen kedvezőek, mivel közvetlen környezetében több országos jelentőségű kutatóintézet (Zöldségtermesztési Kutató Intézet Rt, Szőlészeti és Borászati Kutató Intézet, megyei növényvédő állomás és szaktanácsadó laboratórium, OMMI fajtaminősítő telepe, MTA alföldi intézetének állomása, külföldi és hazai vetőmag-nemesítő és forgalmazó cégek irodái és kutató állomásai, stb.) helyezkedik el, amelyek meghatározó szerepet játszanak a hazai kertészeti természetben. Ezekkel a főiskola szoros együttműködést épített ki, ennek kapcsán közös témájú kutatások folynak, lehetőség nyílik a hallgatók terepgyakorlatainak szervezésére, és az oktatók továbbképzése is megoldható a rendszeres tapasztalatcsere kapcsán. Az együttműködés lehetőséget kínál több hazai és nemzetközi

tudományos szimpózium és kongresszus megrendezésére, továbbá kertészeti jellegű kiállítások és bemutatók szervezésére.

Éves szinten a Kar munkatársaira átlagosan két tudományos publikáció esik. 2001 és 2006 között vizsgált időszakban 647 publikáció készült, ebből idegen nyelvű 105 darab. Ez intézeti szinten megfelelőnek tekinthető. Eloszlása az egyes csoportok és az oktató-kutatók között jelentős egyenetlenséget mutat.

A publikációk közel $\frac{3}{4}$ -e az agrár- és a természettudományok területén készülnek, az idegen nyelven publikáltak $\frac{1}{3}$ -a a multidiszciplináris természettudományok területén, $\frac{1}{3}$ -a pedig a multidiszciplináris agrártudományok területén készül. A dolgozatoknak közel fele konferencia kiadvány.

2001-től 2005-ig egy folyamatos emelkedés volt megfigyelhető, 2006-ban a publikációk száma jelentősen visszaesett.

Általánosságban megállapítható, hogy az oktatók által művelt tudományágak megfelelnek a szakok tantárgyainak, a szakfelelősök publikációi nemzetközi szintűek, a vezető oktatók rendszeresen publikálnak, a nem vezető oktatói beosztásúak közül a PhD képzésben részesülők végeznek aktívabb publikációs tevékenységet.

Az oktatók közül többen részt vesznek a szakmai és a tudományos szervezetek (érdekképviseltek, terméktanácsok, termesztoi csoportosulások, tudományos képviseltek, stb.) életében, azok irányításában. Az országos intézményekben a tagságok száma 140, egy oktatóra 4 tagság esik, ebből vezetői közéleti megbízatás közel negyven. Nemzetközi szervezetekben 45 tagsággal képviseltetik magukat.

2001-2006 között 9 kertészeti, 4 környezetgazdálkodási és 4 gazdasági és vidékfejlesztési témájú pályázatot valamint 4 vidékfejlesztési témájú megbízást nyert a Kar. Ennek összege éves szinten 10-20 millió Ft/év.

A főiskola jelentős szerepet játszott az elmúlt három évtized kertészeti kutatásában. Részben önállóan, részben társintézményekkel együtt a kertészeti technológiák fejlesztésében volt meghatározó szerepe. Olyan jelentős, országos témák művelése fűződik az intézet nevéhez, mint a kertészeti tudományok területén:

- váznélküli fóliás zöldségtermesztés kidolgozása,
- az energiatakarékos környezetkímélő termesztéstechnológiák komplex kidolgozása a zöldség- és a dísznövénytermesztésben,
- a csonthéjasok, mindenek előtt a kajszibarack-termesztés technológiájának fejlesztése
- a hazai körülményekhez igazodó talajnélküli zöldségtermesztés technikájának kidolgozása

A képzés tartalma, a tananyag korszerűsége, a szakkal kapcsolatos tantárgy-tananyag fejlesztések

A képzés tartalma megfelel az előírásoknak, a KKK-ban rögzített elvárásoknak. Az alap- és törzstárgyi korszerű ismeretekre épített tanterv-, tananyag- fejlesztés biztosított.

A Kar oktatói és kutatói részt vesznek a kertészeti tankönyvek, tankönyvként is javasolt szakkönyvek és jegyzetek írásában. A Kertész BSc képzéshez készült két tankönyv (Zöldségtermesztés termesztő-berendezésekben ill. Szántóföldi zöldségtermesztés), amelyet valamennyi egyetem és főiskola használ, a Kar munkatársainak közreműködésével készült. A Műszaki, Ökonómiai és Vidékfejlesztési Intézet Műszaki csoportjánál valamennyi termesztési ágat felölelő műszaki és gépesítési jegyzet rendelkezésére áll a hallgatónak. Maguk által

készített feladatgyűjteménnyel, gyakorló füzettel is rendelkeznek, ezek a segédeszközök a műszaki tervezésnél, üzemi programok futtatásánál hasznos segítséget jelentenek a hallgatóknak.

A diploma megszerzéséhez szükséges idegen nyelvi ismeretek teljesítése

A kar által biztosított idegen nyelvi képzést a hallgatók csak részben használják ki. A nyelvvizsgák hiányában a nappali szakos hallgatóknak magas százaléka nem kaphatott diplomát. Levelező tagozaton és a távoktatásban még rosszabb ez az arány. Ezen a területen a korábbiaknál sokkal hatékonyabb ösztönzésre van szüksége a hallgatóknak. Jó lehetőséget kínál az egyre nagyobb számban lehetőséget biztosító különféle európai és nemzetközi csereprogramokban történő bekapcsolódás.

Az infrastrukturális ellátottság

A Kar 30 éve alakult tanüzemmel, a tantermi foglalkozásokról könnyen megközelíthető bemutatókerttel (3 perc), a növényismeret gyakorlására szolgáló, könnyen megközelíthető botanikus kerttel, alapozó tantárgyakhoz szükséges laboratóriumokkal, jól felszerelt informatikai teremmel és szakkönyvtárral rendelkezik, ami az országos átlagnál jobb feltételeket biztosít a kertészmérnök képzéshez.

Az előadók befogadóképessége, műszaki felszereltsége a felsőfokú képzéshez szükséges feltételeket biztosítják. Lehetőséget nyújtanak a legkorszerűbb szemléltetési technika alkalmazására, ezt az oktatók tapasztalataink szerint maximálisan kihasználják. Jó lehetőség van a kiscsoportos szakszemináriumi, szakköri foglalkozásokra is, amelyet a 40-50 fős tantermek nyújtanak. Ezekben is lehetőség kínálkozik a legkorszerűbb audi-vizuális gyakorlatok és foglalkozások megtartására.

Gyakorló (hallgatói) laboratóriummal elsősorban a Környezettudományi Intézet rendelkezik. Ezek műszaki felszereltsége kiváló, lehetőséget nyújt az alapozó tantárgyak tökéletes elsajátításához, később szakdolgozatok, tudományos diákköri és PhD munkák készítéséhez. A tanműhely (Műszaki, Ökonómiai és Vidékfejlesztési Intézet) szűkös, egy azon időben csak kisebb csoport 10-12 fő foglalkozását teszi lehetővé. Az oktatók és gyakorlatvezetők - kihasználva a lehetőségeket – természetstechnológiához kapcsolódó számítások és programok futtatását szervezték meg. (Például: öntözési igény kiszámítása és öntözés tervezése, üvegházak fűtési igényének számítása, klímaszabályozás tervezése üvegházakban és fóliák alatt, stb.) Jó lehetőséget kínál a zöldség-gyümölcs feldolgozás tanulmányozására, saját munkák elvégzésére a konzerv-technológiai üzem, ahol a hallgatók egyedi feladatokat is kapnak.

Az 1974-ben alapított tangazdaság 270 ha felületű, elsősorban kertészeti növényekkel (spárga, csonthéjasok, száraz virág termesztés, szőlő, burgonya, csemegekukorica) hasznosított. Gépesítettsége jó, 3 db. Valmet traktorral és egy oktatási célból üzemeltetett traktorból áll. Elsősorban talajművelő eszközökkel felszerelt, amelyek a korszerű kertészeti követelményeknek megfelelnek.

A tangazdaságban kísérletek folynak csemegekukoricával (tápanyagellátási kísérletek), burgonyával (fajta-összehasonlító kísérletek), gyümölcs (fajta-összehasonlító kísérletek), alany-megfigyelések, stb. vagyis a tangazdaságokkal szemben elvárt hármas követelményeknek, nevezetesen az oktatásnak, a kutatásnak és a szaktanácsadásnak megfelel, ezen kívül önálló gazdálkodási tevékenységet is folytat. Kiemelendő, hogy a

környezetvédelmi oktatáshoz kapcsolódóan cellulóz-nyáras erdőt telepítettek, ahol mód nyílik a hallgatóknak a keletkező szerves trágyák hasznosítási lehetőségének tanulmányozására.

A szőlőfeldolgozást és a borkészítést a hallgatók maguk gyakorolhatják a gazdaság szőlőfeldolgozójában és borászati üzemében, ahol lehetőséget biztosítottak a hallgatóknak a maguk által feldolgozott szőlő erjesztésének és a borok kezelésének. A borok minősítéséhez kultúrált körülményeket biztosít a pince borkóstoló terme. A megtermelt bor értékesítésével a gazdaság anyagi lehetőségeit javítja. A tangazdaság jól megközelíthető, ezt az oktatásnál a terep és műveltető gyakorlatok szervezésénél messzemenően ki is használják. A higiéniai feltételek (mosdók, öltözők, mosdók) a követelményeknek megfelelnek. 2001-ben a „Bemutatóüzem” címet elnyerte, és a szakoktatásban végzett kiváló munkájáért Nagyváthy János díjjal tüntették ki.

A hallgatók felkészülését, az oktató- és kutatómunkát segíti a Kar könyvtára. A könyvtár a szakkönyvek mellett a kertészettel foglalkozó hazai szakirodalmi kiadványokat és fontosabb külföldi újságokat kínálja olvasásra. Katalógus rendszere számítógéppel működik, lehetőséget ad a szakirodalom gyors elérhetőségére. Látogatásunk alkalmával a legújabb szakkönyvek és szaklapok megtalálhatók voltak. A szakma mellett lehetőséget nyújt a napi sajtó olvasására, és a kulturális kiadványok megtekintésére is. A könyvtár internetes hozzáférhetőséget biztosít a hallgatók számára.

A Főiskola, kihasználva az MTA RKK Alföldi Tudományos intézete által nyújtott kutatási és oktatási lehetőségeket, kihelyezett tanszéket létesített az intézetnél. Nemcsak az oktatás és kutatás személyi feltételei javultak ezáltal, de lehetőség nyílt az akadémiai intézet kiváló szakkönyvtárának hasznosítására is.

Hallgatói minősítés

Elvileg létezik a szakon is a hallgatók oktatói értékelésének rendszere (a NEPTUN-on belül), a gyakorlatban viszont nem használják. A szakon tanuló hallgatók általában elégedettek a képzéssel, a tanárok felkészülésével, az előadások, gyakorlatok szemléltetésével, és a vizsgáztatással is. Jónak tartják a Kar nyújtotta sportolási és szabadidő eltöltési lehetőségeket.

Az integráció nyújtotta előnyök kihasználása

Az idegen nyelvű képzésen túl más területen még nem alakult ki elmélyült együttműködés a főiskola más karaival.

A Kar (szak) további működésére vonatkozó megjegyzések, javaslatok

- A Kar fokozza a belső integrációból adódó oktatási és kutatási együttműködést, amely minőségjavítást és költségcsökkentést egyaránt kínál a műszaki, a nyelvi és az alapozó tantárgyak területén.
- Javítsa a Kar a Bácsalmási Kihelyezett Tagozat gyakorlati képzésének feltételeit (terepgyakorlatok, üzemi bemutatók).
- Erősítse a Kar a nem vezető oktatók kutatómunkáját, publikációs tevékenységét, ezzel alapozva meg a folyamatos fokozatszerzést, a szakmai utánpótlást.

GAZDASÁGI, VIDÉKFEJLESZTÉSI ÉS INFORMATIKUS AGRÁRMÉRNÖKI KÉPZÉSI ÁG

GAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI AGRÁRMÉRNÖKI BSc; nappali (2006-ban indult)

Szakirányok megnevezése: vidéki térségek fejlesztése

„Jogelőd” szakja: vidékfejlesztési agrármérnöki (a KF-en korábban nem folyt ez a képzés)

A képzési ágban folyó képzés általános értékelése:

Gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnök BSc alapszak

A szak oktatásának személyi feltételei

A képzésnek jogelőd megfelelője az intézményben nem volt. A MAB a 2005-ben benyújtott szakindítási kérelmüket elutasította. Indoklásul a személyi feltételek elégtelenségét, a témakörben való kutatás szükségét, az MTA RKK ATI-val való együttműködés hiányát, és néhány formai hibát emeltek ki. Az ismételt benyújtott módosított kérelmet a MAB támogatta. Az előírt személyi feltételek teljesülnek: a fő tantárgyak felelősei tudományos fokozattal rendelkeznek, illetve átszervezéssel valósították meg a követelményeket. Az MTA RKK-val együttműködés keretében a vidékfejlesztési és a regionális tárgyak oktatása, gyakorlati helye biztosított. Továbbra is problematikus ugyanakkor az, hogy a vezető oktatók tantárgyszáma és óraterhelése rendkívül magas. Dr. Nagyné Dr. Fehér Irén CSc, főiskolai tanár 8 tantárgy felelőse, félévente 108 előadás és 244 óra gyakorlat megtartásáért felelős. Dr. Ferenczy Tibor CSc, főiskolai tanár 7 különböző tantárgyat vezet hasonlóan magas óraszámúval. A feltételek formálisan is teljesíthetők a tantárgyak pontosabb megnevezésével, résztémákat felölelő tantárgyak összekapcsolásával, egyesítésével. Mindezek ellenére a gazdasági és vidékfejlesztési agrármérnöki szak törzstantárgy felelőseinek tudományos minősítése arányában jó szintű. A 17 törzstantárgy felelősből 10 fő (59%) rendelkezik tudományos fokozattal, teljes munkaidőben foglalkoztatottak aránya pedig 73 % (13 fő).

A szakhoz kapcsolódó kutatási tevékenység

Úgy ítéljük, hogy a Kar rendelkezik mindazon feltételekkel, amelyek szükségesek a szak működtetéséhez. A szakhoz kapcsolódó tudományos munkát ugyanakkor még alacsony színvonalúnak tartjuk, mind az agráriummal kapcsolatos üzleti tudományok, mind pedig a vidékfejlesztés területén. A karon oktató kollegáknak eddig csak kevés, az említett témakörökhöz kapcsolódó publikációja jelent meg. A kutatási pályázatok terén is erősítés szükséges. A beszámolási időszakban csupán Csatári Bálint nevével fémjelzett pályázatok kerültek bemutatásra, aki viszont az MTA-RKK főállású dolgozója. (A látogatás során tisztázódott, hogy személye a karhoz is kapcsolódik). Előremutató ugyanakkor az RKK-val kibontakozó szélesebb körű együttműködés, ami biztosítja a regionális és vidékfejlesztési kutatásoknak, az évente megrendezésre kerülő Erdei Ferenc Konferencia pedig bizonyítja az eredmények elterjesztésének.

A képzés tartalma, a tananyag korszerűsége, a szakkal kapcsolatos tantárgy-tananyag fejlesztések

A képzés tartalma megfelel az előírásoknak, a KKK-ban rögzített elvárásoknak. A kar konzorciumi partnerként vesz részt a gazdasági és vidékfejlesztési, valamint az informatikus és szakigazgatási agrármérnök BSc alapszakok tananyag-fejlesztési HEFOP elnyert

pályázatban. Az alap- és törzstárgyi korszerű ismeretekre épített tanterv-, tananyag- fejlesztés biztosított. A szakmai differenciált ismeretek szakmai anyagának kidolgozása jelenleg folyik.

A diploma megszerzéséhez szükséges idegennyelvi ismeretek teljesítése

A kar által működtetett korábbi szakokon megfigyelhető idegen nyelvi fogyatékoságok kiküszöbölését célszerűnek tartanánk megcélozni. Ugyanis a nyelvvizsga hiányában a nappali szakos hallgatóknak magas százaléka nem kaphatott diplomát. Levelező tagozaton a hallgatók felét, távoktatásban negyedrészt megközelítette a diploma nélkül maradtak aránya. Nyilvánvaló, hogy ezen a területen kellene ösztönözni, esetleg jobban szűrni a hallgatókat. Az ösztönzésben a különféle európai és nemzetközi csereprogramokban való fokozottabb részvétel lenne eredményes.

Az infrastrukturális ellátottság

Mennyiségi szempontból a számítástechnikai ellátottság elegendő, a többi infrastrukturális elem esetében ennél jobb, (laborok, gyakorló helyek) a könyvtár és az alapinfrastruktúra esetében pedig bőséges. Az oktatás minősége szempontjából többlet lehetőségek állnak rendelkezésre. Ami viszont nem egyedüli esetként problematikus, hogy az idegen nyelvű szakfolyóiratok száma meglehetősen szűkös.

Hallgatói minősítés

Elvileg létezik a szakon is a hallgatók oktatói értékelésének rendszere (a NEPTUN-on belül), a gyakorlatban viszont nem használják. A szakon tanuló hallgatók általában elégedettek a képzéssel, a tanárok felkészülésével, az előadások, gyakorlatok szemléltetésével, és a vizsgáztatással is. Jónak tartják a Kar nyújtotta sportolási és szabadidő eltöltési lehetőségeket.

Az integráció nyújtotta előnyök kihasználása

Az idegen-nyelvi képzésen túl más területen még nem alakult ki elmélyült együttműködés a főiskola más karaival.

A Kar (szak) további működésére vonatkozó megjegyzések, javaslatok:

- - A kar fokozza a belső integrációból adódó oktatási és kutatási együttműködést, amely minőségjavítást és költségcsökkentést egyaránt kínál.
- - Erősítse kapcsolatait a nemzetközi agrárközgazdasági, és vidékfejlesztési szakmai körökkel.
- - Tovább erősítse a kar az oktatók kutatómunkáját ezzel alapozva meg a folyamatos fokozatszerzést a karon és az előrehaladást az egyének szintjén, s törekedjen a korfa karbantartására.
- - Használja ki a hallgatói értékelés lehetőségét (ez amúgy is kötelező) a visszacsatolás érdekében.
- - Törekedjen a résztémákat felölelő tantárgyak összevonására, egyesítésére.

KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI MÉRNÖKI KÉPZÉSI ÁG

KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI AGRÁRMÉRNÖKI BSc; nappali (2006-ban indult)

Szakirányok: erdő és vadgazdálkodási, természetvédelmi és területfejlesztési

„Jogelőd” szakja: környezetgazdálkodási agrármérnöki (a KF-en korábban nem folyt ez a képzés)

A képzési ágban folyó képzés MAB általi értékelése:

Környezetgazdálkodási agrármérnök BSc szak

A képzési ágon belül jelenleg a *Környezetgazdálkodási agrármérnöki* BSc szakon folyik nappali és levelező képzésben. A szak oktatása 2006-ban indult két szakirányon: az erdő- és vadgazdálkodási, illetve a természetvédelem és területfejlesztési szakirányon.

A szakot a Környezettudományi Intézet gondozza, mely emellett a Karon oktatott alapozó tantárgyak oktatását is végzi. Az Intézet egy új épületszárnyán helyezkedik el, így az oktatási helyiségekkel, valamint laboratóriumokkal való ellátottsága kiemelkedő minőségű és kapacitású. Tudományos fokozattal még nem rendelkező oktatói PhD képzésben vesznek részt szakterületüknek megfelelő egyetemi doktori iskolákban. Az intézményben dolgozik a 9 oktató mellett a Kar Emeritus professzora, Dr. Cserni Imre is. A szakon tanuló hallgatókkal példamutatóan foglalkoznak az oktatók és segítik őket abban, hogy érdeklődési területükön részt tudjanak venni a Tudományos Diákköri munkában. Ehhez tutorokat és konzulenseket rendelnek a tanulók mellé, akik jelenleg a még viszonylag kis létszámú hallgatósággal elmélyülten tudnak foglalkozni.

A szak oktatásának személyi feltételei

A törzstantárgyak felelősei mindannyian (23 fő, 100 %) rendelkeznek tudományos fokozattal, és megfelelő szakmai kompetenciával a tantárgy oktatásához. Teljes munkaidőben a törzstantárgyak felelősei közül 87 % foglalkoztatott, a gyakorlatot tartóknak pedig 92 %-a.

Jelen akkreditációs anyagban a Kar megtalálta az adott törzstantárgyak oktatására alkalmas személyt, amennyiben az illető nem rendelkezik még tudományos fokozattal, csak akkor kértek fel külső oktatót a tantervfelelősi posztra. Éppen ezért több törzstantárgynál 2 személy neve is szerepel, egyfelől a tudományos fokozattal rendelkező főállású dolgozó, - ha ilyen nincs, csak akkor van külső – valamint a tudományos továbbképzésben résztvevő potenciális fiatal tárgyfelelős oktató, aki minden esetben főállású!

A korábbi akkreditációs anyaghoz képest nagy előrelépés történt a tantárgyfelelősök kijelölésénél. Lehetőség szerint a Főiskola más karairól vettek igénybe oktatót, ha a Karon az adott szakképzettség nem állt rendelkezésre. Végző esetben nyúltak csak külső oktatóhoz, de ezt is csak messze a megadott határérték alatt tették. Nagyon átgondolt, a jövőre is tervező személyi feltételrendszerrel találkozhatunk.

A törzstantárgyak felelősei szakmai múltjukat tekintve alkalmasak a tantárgyfelelősi posztra és megfelelő számban vannak a tényleges szakmai gyakorlat elsajátítására alkalmas oktatók közöttük (50 %)

A szakfelelős oktató Dr. Buzás István főiskolai tanár, intézetigazgató (Környezettudományi Intézet) a mezőgazdaságtudomány kandidátusa, habilitált, a hazai tudományos közélet elismert tagja, A környezeti elemek védelme I-II és a Környezetállapot felmérése törzstárgyak felelőse.

Minden szempontból eleget tesz a szakfelelőssel szemben támasztott követelményeknek. Dr. Buzás István egyúttal a Természetvédelem és területfejlesztési szakirány felelőse is.

Az Erdő- és vadgazdálkodási szakirány felelőse Dr. Tóth József tudományos főmunkatárs, kandidátus, címzetes egyetemi docens a Nyugat-Magyarországi Egyetemen. A kimutatás szerint a Kar teljes munkaidőben foglalkoztatott dolgozója – de nincs oktatói státusban! Ennek ellenére Dr. Tóth József minden szempontból, de legfőképpen a szakirány szakmai, tudományos és gyakorlati irányítása szempontjából alkalmas személy.

A szakhoz kapcsolódó kutatási tevékenység

A szak oktatási-kutatási háttérét biztosító Környezettudományi Intézetben többirányú agrár-környezetgazdálkodási műhely működik. A műhely fontosabb témái: Környezetkímélő tápanyag-gazdálkodás, a környezetkímélő technológiák gyakorlati bevezetése, a régió, a Duna-Tisza közére ható klímaváltozás hatásainak vizsgálata.

Emellett az alábbi rész kérdések vizsgálata folyik az Intézetben

- környezetvédelem és a környezetgazdálkodás kérdései, különös tekintettel a tápanyag-gazdálkodásra és a növényvédelemre
- komposztok nehézfémek adszorpciója
- nitrát- és káliumkimosódás vizsgálata homokon
- fóliasátrak utóhasznosításának vizsgálata
- komplex parazitológiai vizsgálatok Bács-Kiskun megyében

Fontos bázisa, illetve háttérkutatói műhelye lesz a szaknak az MTA Regionális Kutatások Központja Alföldi Tudományos Intézete és a Kecskeméti Főiskola együttműködéséppen létrejövő Vidékfejlesztési és Térinformatika Tanszék. Bár az akkreditációs anyagban más pontnál van csak jelölve, de fontos kutatási-oktatási háttérbázis jelent a szak, és főleg az Erdő és Vadgazdálkodási szakirányhoz az Erdészeti Szolgálat és a Kiskunsági Erdő és Fafeldolgozó Rt.

A képzés tartalma

A tanterv jól sikerült összeállítás, amely eleget tesz a környezetgazdálkodási agrármérnöki képzési és kimeneti követelményeknek, illetve a törzsanyag előírt súlyú felosztásának:

Természetudományi és mérnöki alapismeretek:	31 kredit
Mezőgazdasági alapismeretek	27 kredit
Agrárgazdasági és humán ismeretek	12 kredit
Szakmai törzsanyag	100 kredit
Ezen belül:	
Agrárkörnyezetgazdálkodási ismeretek	28 kredit
Környezet és természetvédelmi ismeretek	19 kredit
Környezetfejlesztési ismeretek	11 kredit
Differenciált szakmai ismeretek	42 kredit

A tanterv emellett tartalmaz 144 óra idegen nyelvi képzést, 96 óra testnevelést és 160 óra szakmai gyakorlatot, az egy féléves összefüggő szakmai gyakorlat mellett.

A mintatanterv azonos felépítésű az Erdő- és vadgazdálkodási, és a Természetvédelmi és területfejlesztési szakirányon. (Természetesen a differenciált szakmai ismeretek különböznek).

A tantárgyak tartalma, az előadások és gyakorlatok megoszlása egyaránt jól szolgálja a képzési célok megvalósítását. Fontos megjegyezni, hogy a szak szorosan integrálódik a Kar oktatási rendszerébe, annak természetes részét képezi. Ugyanakkor – természetes módon – magán viseli a Kar nagyon erős korábbi és jelenlegi kertészmérnök képzési arculatát. Ez persze nyilvánvalóan csak az oktatók személyében mutatkozik meg.

Nagyon jó választás volt a két kijelölt szakirány, hiszen a Természetvédelem és területfejlesztés napjaink problémáinak - a régió esetében különösen aktuális - megoldására képes szakemberek képzését célozza meg.

Az Erdő és vadgazdálkodási szakirány pedig inkább a perspektivikus jövő, a tervezett erdőtelepítések korszaka számára kíván szakembert képezni.

A kérdéskör záradékként kell megemlítenem, hogy legjobb tudásom szerint a korábbi akkreditációs eljárások is megfelelően találták a szak tantervi felépítését.

A diploma megszerzéséhez szükséges idegennyelvi ismeretek teljesítése

A kar által működtetett korábbi szakokon megfigyelhető idegen nyelvi fogyatékoságok kiküszöbölését célszerűnek tartanánk megcélozni. Ugyanis a nyelvvizsga hiányában a nappali szakos hallgatóknak magas százaléka nem kaphatott diplomát. Levelező tagozaton a hallgatók felét, távoktatásban negyedrészt megközelítette a diploma nélkül maradtak aránya. Nyilvánvaló, hogy ezen a területen kellene ösztönözni, esetleg jobban szűrni a hallgatókat. Az ösztönzésben a különféle európai és nemzetközi csereprogramokban való fokozottabb részvétel lenne eredményes.

Az idegen nyelvű képzésen túl más területen még nem alakult ki elmélyült együttműködés a főiskola más karaival.

Az infrastrukturális ellátottság

A Környezettudományi Intézet országos viszonylatban is jelentős infrastrukturális felszereltséggel rendelkezik a magas színvonalú gyakorlati irányultságú szak oktatásához. Az Intézet mellett a Kar összes oktatási lehetősége adott a szak hallgatói részére, emellett a főiskola más karain lévő egyéb lehetőségek is (szakkönyvtárak) használhatók.

Az Intézet oktatóinak felkészültsége, műszaki, laboratóriumi felszereltsége, műszerezettsége az országos átlagon felüli. A hallgatók számára egyre vonzóbb szakterületté vált. A Környezettudományi Intézet szorosan együttműködik az oktatás mellett a kutatásban és az eredmények publikálásában a természeti diszciplínákat képviselő intézetekkel a másik két természeti intézettel.

Mennyiségi szempontból a számítástechnikai ellátottság elegendő, a többi infrastrukturális elem esetében ennél jobb, (laborok, gyakorló helyek) a könyvtár és az alapinfrastruktúra esetében pedig bőséges. Az oktatás minősége szempontjából többlet lehetőségek állnak

rendelkezésre. Ami viszont nem egyedüli esetként problematikus, hogy az idegennyelvű szakfolyóiratok száma meglehetősen szűkös.

Hallgatói minősítés

Elvileg létezik a szakon is a hallgatók oktatói értékelésének rendszere (a NEPTUN-on belül), a gyakorlatban viszont nem használják. A szakon tanuló hallgatók általában elégedettek a képzéssel, a tanárok felkészülésével, az előadások, gyakorlatok szemléltetésével, és a vizsgáztatással is. Jónak tartják a Kar nyújtotta sportolási és szabadidő eltöltési lehetőségeket.

Az integráció nyújtotta előnyök kihasználása

Az idegen nyelvű képzésen és a testnevelés oktatásán túl más területen még nem alakult ki elmélyült együttműködés a főiskola más karaival.

VI. A KAR TOVÁBBI MŰKÖDÉSÉRE VONATKOZÓ MEGJEGYZÉSEK, JAVASLATOK

- A Kar fokozza a főiskolai integrációból adódó oktatási és kutatási együttműködést, amely minőségjavítást és költségcsökkentést egyaránt kínál. Célszerűnek tartjuk ösztönözni a hallgatók idegen nyelv tudásának erősítését. Az ösztönzéshez a nemzetközi csereprogramokban való fokozottabb részvétel tűnik célravezetőnek.
- Erősíteni kell az oktatók kutatómunkáját, és ezzel együtt publikációs tevékenységét, így alapozva meg a folyamatos fokozatszerzést a Karon, és törekedni kell a korfa karbantartására is. Jobban ki kell használni a hallgatói értékelésében rejlő lehetőségeket a minőségbiztosítás érdekében. Túl nagy számú tantárgy esetében összevonásokra kell törekedni az oktatómunka hatékonysága érdekében.
- A szakdolgozatokkal szemben támasztott formai követelményeket egységesíteni kell. Két bíráló kell a szakdolgozatok értékeléséhez, az egyiknek külső intézményből kell jönnie.
- A bácsalmási kihelyezett tagozaton nagyon meg kell erősíteni a gyakorlati oktatási bázist, az utazások (Kecskemétre) csökkentése, és az oktatás színvonalának növelése érdekében.
- A bácsalmási kihelyezett tagozat üzemi gyakorlati bázisának felülvizsgálata indokolt. A MAB a vonatkozó szakok ún. párhuzamos akkreditációs eljárása során különös figyelemmel vizsgálja majd e szempontból a bácsalmási képzést.